

Erhvervsministeriet
Justitsministeriet

Att.: Lars Møller Haase

laha@jm.dk

Den 17. oktober 2022

Specialudvalgshøring: Forslag til direktiv om ansvar for defekte produkter

Dansk Erhverv skal hermed fremkomme med vores bemærkninger til Kommissionens forslag til et nyt Product Liability Directive i forbindelse med regeringens grund- og nærhedsnotat.

Indledningsvist vil Dansk Erhverv anerkende, at Kommissionen med dette forslag har fremsat et gennearbejdet forslag, som på mange måder er af god lovteknisk kvalitet.

Det er endvidere det hidtil mest ambitiøse forsøg på at lukke det hul i ansvarskæden, som er opstået som følge af introduktionen af nye forretningsmodeller for salg og formidling af produkter fra sælgere i tredjelande til EU-forbrugere.

Vi har dog enkelte meget centrale forbehold, som fremgår nedenfor.

Opsummering af bemærkninger

Vi ser det som en hovedopgave for den danske regering at gøre det klart under de kommende rådsforhandlinger, at såfremt der blandt medlemsstaterne kan findes politisk vilje til at ligestille importører og onlinemarkedspladser, der formidler salg af produkter mellem sælgere i tredjelande og europæiske forbrugere, så *kan* det faktisk ske i forbindelse med revisionen af dette direktiv, da der ikke er en juridiske begrænsning.

Det er væsentligt for Dansk Erhverv, at den danske regering under forhandlingerne bidrager til at skabe klarhed over, hvad der er henholdsvis juridiske henholdsvis politiske valg fra Kommissionens side i forbindelse med udarbejdelse af nærværende forslag.

Det må anses for undergravende for det indre marked, at tillade, at europæisk etablerede virksomheder (onlinemarkedspladser) tjener penge på at stille produkter fra sælgere i tredjelande til rådighed for EU-forbrugere på deres platform, uden at have ansvar på linje med den importør, der stiller det til rådighed ved at købe de samme produkter hjem i en container.

Man bør af principielle årsager være opmærksom på, at et ansvar for skader som følge af en defekt (uoverensstemmelse med lovgivningens krav) i praksis vil blive objektivt for den bemyndigede repræsentant, da den pågældende sjældent vil kunne siges at have brudt sine forpligtelser

efter den underliggende produktsikkerhedslovgivning, jf. herfor også beskrivelsen af den bemyndigede repræsentants pligter efter markedsovervågningsforordningens artikel 4 og den tilhørende vejledning.

I den forbindelse kan det også undre, at Kommissionen ikke føler sig begrænset af et manglende ansvar for den bemyndigede repræsentant i produktsikkerhedslovgivningen, men holder fast på at være begrænset af ansvarsfritagelsen for onlinemarkedspladser i DSA.

En tilbagevendende begrundelse for ikke at pålægge onlinemarkedspladser ansvar i relation til lovligheden og sikkerheden af produkter, som onlinemarkedspladserne formidler for sælgere i tredjelande synes at være, at onlinemarkedspladserne ikke *ejer* produkterne. Den bemyndigede repræsentant ejer heller ikke produkterne.

På denne baggrund er det uforståeligt, at man ikke har valgt at lægge ansvaret hos onlinemarkedspladsen eller at lægge det på begge operatører, da man dermed ville have opnået en “vandtæt” ansvarskæde.

Hvis man ønsker at opretholde den ansvarsrække, som er beskrevet i nærværende forslag, hvor man sidestiller den bemyndigede repræsentant med importøren, kunne en løsning være at pålægge onlinemarkedspladsen et ansvar for at sikre, at den angivne bemyndigede repræsentant faktisk eksisterer, og få bekræftelse på, at den bemyndigede repræsentant har accepteret sit ansvar, før produktet tillades solgt på onlinemarkedspladsen. Markedsovervågningsmyndighederne oplever ofte, at der reelt ikke er en repræsentant bag det angivne navn.

I denne sammenhæng vil det være naturligt samtidig at sikre, at hvis der kan konstateres et brud på denne kontrolforpligtelse, som fører til, at ingen anden operatør i EU har ansvaret for produktskaden, vil ansvaret kunne lægges på onlinemarkedspladsen.

Dansk Erhverv opfordrer regeringen til at søge afklaret på horisontalt niveau både i forhold til produktsikkerhedslovgivningen og andre relevante lovgivninger så som f.eks. IPR-lovgivningen, om der er overensstemmelse mellem definitionen af et “produkt”, idet manglende overensstemmelse mellem definitionerne i de forskellige lovgivninger vil skabe forvirring og ineffektiv håndhævelse.

Generelle bemærkninger

Det er vores opfattelse, at den foreslåede løsning til at lukke det hul i ansvarskæden, som er opstået ved, at onlinemarkedspladser kommercielt og digitalt faciliterer salg af produkter mellem sælgere i tredjelande og forbrugere i EU, fortsat ikke er optimal.

Dette skyldes primært, at den foreslåede løsning søger at lægge ansvaret et andet sted end der, hvor man mest effektivt kan sikre hensynet til forbrugers krav, og dér hvor konkurrenceforvridningen reelt sker på det indre marked.

Det optimale ville således efter Dansk Erhvervs opfattelse fortsat være at pålægge de europæiske onlinemarkedspladser samme ansvar som de europæiske importører, når onlinemarkedspladserne mod betaling faciliterer salg af produkter fra sælgere i tredjelande til europæiske forbrugere.

Årsagen til, at den mest effektive løsning ikke er valgt, er grundlæggende, at Kommissionen i forbindelse med fremsættelsen af nærværende forslag har valgt at lade sig begrænse af Digital Service Act (DSA) og denne regulerings undtagelse af onlinemarkedspladser fra rækken af ansvarlige økonomiske operatører.

Vi ser det som en hovedopgave for den danske regering at gøre det klart under de kommende rådsforhandlinger, at såfremt der blandt medlemsstaterne kan findes politisk vilje til at ligestille importører og onlinemarkedspladser, der formidler salg af produkter mellem sælgere i tredjelande og europæiske forbrugere, så *kan* det faktisk ske i forbindelse med revisionen af dette direktiv, da der ikke er en juridiske begrænsning.

Dette skyldes det enkle forhold, at Digital Service Act lige så lidt som andre forordninger har rang på traktatniveau, og at produktansvarsdirektivet derimod er *lex specialis* på området for produktansvar, hvorfor man ikke af lovtekniske grunde skal lade sig begrænse af en generel og horisontal retsakt som DSA.

Kommissionens generelle forsøg gennem de seneste lovinitiativer på produktområdet på at fremhæve DSA som en højere rangerende retsakt, der beskytter en særlig forretningsmodel (onlinemarkedspladser), bør imødegås ikke alene af hensyn til lovtekniske principper, men også af respekt for principperne for funktionen af det indre marked.

Det må anses for undergravende for det indre marked, at tillade, at europæisk etablerede virksomheder (onlinemarkedspladser) tjener penge på at stille produkter fra sælgere i tredjelande til rådighed for EU-forbrugere på deres platform, uden at have ansvar på linje med den importør, der stiller det til rådighed ved at købe de samme produkter hjem i en container.

Det er væsentligt for Dansk Erhverv, at den danske regering under forhandlingerne bidrager til at skabe klarhed over, hvad der er henholdsvis juridiske henholdsvis politiske valg fra Kommissionens side.

Specifikke bemærkninger

De ansvarlige operatører

Af forslaget artikel 7, jf. Artikel 10, fremgår det på hvilke betingelser de forskellige økonomiske operatører kan pålægges ansvar for en skade, der er forårsaget af et defekt produkt, som de pågældende operatører har været involveret i distributionen af.

Dansk Erhverv mener som anført, at onlinemarkedspladser skal kunne pålægges ansvar for skader, der sker som følge af defekter ved produkter, som de mod betaling formidler for sælgere i tredjelande til europæiske forbrugere. Dette på linje med importører.

Vi anerkender som nævnt ikke, at denne lovgivning skal vige for DSA'en.

Vi ønsker, at onlinemarkedspladser reelt skal være del af gruppen af ansvarlige økonomiske operatører, når de optræder som mellemlid mellem en sælger i tredjeland og en forbruger i EU.

Vi ser derfor også gerne, at den danske regering fortsætter sit arbejde med at ligestille onlinemarkedspladser ansvarsmæssigt med importører, når onlinemarkedspladserne mod betaling formidler salg af produkter fra sælgere i tredjelande til EU-forbrugere¹.

I forhold til den konkrete ansvarsrække, som opstilles i artikel 7 i forslaget, har vi en række yderligere kommentarer.

Vi opfatter bestemmelsen således, at medlemsstaterne skal sikre, at ansvarsrækken ser sådan ud:

- *Fabrikant, herunder en operatør der modificerer produktet efter det er bragt i omsætning, jf. nr. 1 og 4*
- *Importør/Fabrikantens bemyndigede repræsentant i EU, jf. nr. 2*
- *Fulfilment service provider, jf. nr. 3*
- *Enhver distributør (på visse nærmere betingelser af at ingen af ovenstående (kan) findes), jf. nr. 5*
- *En onlineplatform, hvis denne tillader at forbrugere indgår aftaler om køb på platformen og der ikke er en fabrikant, en importør eller en distributør knyttet til produktet. Dog på betingelse af, at artikel 6(3) i DSA'en er opfyldt (populært sagt, at forbrugeren kan tro at onlineplatformen er sælger eller har kontrol over sælgeren), jf. nr. 6.*

Det fremgår flere steder af forslaget, at det er hensigten at skabe overensstemmelse mellem produktsikkerhedslovgivningen og produktansvarslovgivningen.

Det lykkedes imidlertid ikke konsekvent at skabe den ønskede sammenhæng.

Et grundlæggende princip bag produktansvarslovgivningen indtil nu synes at have været, at den grad af ansvar, som en operatør pålægges efter produktansvarslovgivningen spejles i tyngden af forpligtelser for samme operatør i produktsikkerhedslovgivningen, og for nogens vedkommende i sammenhæng med et hæftelsesansvar.

Ved nærværende forslag indsætter Kommissionen den bemyndigede repræsentant i rækken af ansvarlige operatører, der kan pådrage sig erstatningsansvar for et defekt produkt. Faktisk på niveau med importøren.

---

¹ pdf (europa.eu)

Den bemyndigede repræsentant har imidlertid meget sjældent pligter i relation til at sikre overensstemmelsen af produktets indretning med EU-lovgivningen sådan som importøren og fabrikanten har.

Man bør derfor af principielle årsager være opmærksom på, at et ansvar for skader som følge af en defekt (uoverensstemmelse med lovgivningens krav) i praksis vil blive objektivt for den bemyndigede repræsentant, da den pågældende sjældent vil kunne siges at have brudt sine forpligtelser efter den underliggende produktsikkerhedslovgivning, jf. herfor også beskrivelsen af den bemyndigede repræsentants pligter efter markedsovervågningsforordningens artikel 4 og den tilhørende vejledning.

I den forbindelse kan det også undre, at Kommissionen ikke føler sig begrænset af et manglende ansvar for den bemyndigede repræsentant i produktsikkerhedslovgivningen, men holder fast på at være begrænset af ansvarsfritagelsen for onlinemarkedspladser i DSA.

En tilbagevendende begrundelse for ikke at pålægge onlinemarkedspladser ansvar i relation til lovligheden og sikkerheden af produkter, som onlinemarkedspladserne formidler for sælgere i tredjelande synes at være, at onlinemarkedspladserne ikke *ejer* produkterne. Den bemyndigede repræsentant ejer heller ikke produkterne.

På denne baggrund er det uforståeligt, at man ikke har valgt at lægge ansvaret hos onlinemarkedspladsen eller at lægge det på begge operatører, da man dermed ville have opnået en "vand-tæt" ansvarskæde.

Forslaget giver således heller ikke svar på, hvilken operatør der har ansvaret, hvis et produkt fra en sælger i et tredjeland er solgt over en europæisk etableret onlinemarkedsplads til en forbruger i EU, og betingelserne i DSA artikel 6(3) ikke er opfyldt, og der – af den ene eller anden grund – ikke kan findes en bemyndiget repræsentant i EU og produktet ikke er sendt gennem et fulfillmentcenter i EU.

Det er et faktum, at markedsovervågningsmyndighederne ofte oplever, at der er angivet et tilfældigt navn og adresse på produktet eller på den medfølgende dokumentation som værende den bemyndigede repræsentant.

Den angivne repræsentant kan derfor enten ikke findes eller også ved vedkommende ikke, at han er angivet som bemyndiget repræsentant for den pågældende fabrikant/sælger, og kan derfor heller ikke retsforfølges.

Hvis man ønsker at opretholde den ansvarsrække, som er beskrevet i nærværende forslag, hvor man sidestiller den bemyndigede repræsentant med importøren, kunne en løsning være at pålægge onlinemarkedspladsen et ansvar for at sikre, at den angivne bemyndigede repræsentant faktisk eksisterer, og få bekræftelse på, at den bemyndigede repræsentant har accepteret sit ansvar, før produktet tillades solgt på onlinemarkedspladsen.

I denne sammenhæng vil det være naturligt samtidig at sikre, at hvis der kan konstateres et brud på denne kontrolforpligtelse, som fører til, at ingen anden operatør i EU har ansvaret for produkt-skaden, vil ansvaret kunne lægges på onlinemarkedspladsen. Dette synes ikke at være mere byrdefuldt end de sanktionerede “due diligence forpligtelser” og “know your business customer forpligtelser”, onlinemarkedspladserne allerede har fået i DSA.

For en yderligere forståelse af de juridiske udfordringer under produktsikkerheds- og – ansvarslovgivningen i relation til onlinemarkedspladsernes formidling af produkter fra tredjelande til EU-forbrugere, henviser vi til det materiale (henvendelser, høringssvar, videnskabelige artikler mv.), som Dansk Erhverv har sendt på e-mail direkte til Justitsministeriet gennem de seneste år.

Vores håb med disse henvendelser har været, at Justitsministeriet ville rette henvendelse til Kommissionen om denne problematik allerede forud for Kommissionens fremsættelse af nærværende forslag. Vi er dog ikke bekendt med, om det er sket.

Definitionen af et produkt

Dansk Erhverv opfordrer regeringen til at søge afklaret på horisontalt niveau både i forhold til produktsikkerhedslovgivningen og andre relevante lovgivninger så som f.eks. IPR-lovgivningen, om der er overensstemmelse mellem definitionen af et produkt, idet manglende overensstemmelse vil skabe forvirring og ineffektiv håndhævelse.

Vi står naturligvis til rådighed for spørgsmål eller uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Betina Schiønning
Chefkonsulent